

Tường thuật:
Đại Lễ Hiệp Kỳ Lịch Đại Tổ Sư
(Ngày Về Nguồn kỳ 13),
Tưởng Niệm 10 năm viên tịch của Đức Trưởng Lão
Thích Minh Tâm và Đại Giới Đàn Minh Tâm tại
Chùa Khánh Anh, Evry, Pháp Quốc (17-20/8/2023)
thành tựu viên mãn

*Lễ Hiệp Kỳ khắp nơi đều nô nức
Cả năm châu đồng câu hội nhau về
Sách tân tu chia sẻ Đạo Bồ Đề
Tình Pháp lữ thêm đậm đà thăm thiết.*

Trong không khí mát mẻ của tiết trời mùa hè Pháp quốc, chư Tôn
Thiền Đức Tăng, Ni khắp nơi trên thế giới vân tập về Đại Tự Khánh

Anh, vùng Evry, Pháp Quốc để tham dự Đại Lễ Hiệp Kỳ Lịch Đại Tổ Sư (Ngày Về Nguồn kỳ 13), Tưởng Niệm 10 năm viên tịch của Đức Trưởng Lão Thích Minh Tâm và Đại Giới Đàn Minh Tâm tại Chùa Khánh Anh, Evry, Pháp Quốc (17-20/8/2023).

Khởi đi từ nhu cầu cấp bách của sinh hoạt Tăng, Ni thuộc PGVN ở hải ngoại. Trong bối cảnh lịch sử hiện tại này, Tăng Ni cần có một sinh hoạt Tăng đoàn hòa hợp, tương kính, tương lân và mở rộng, không phân biệt Giáo hội, Pháp phái, Tông môn, để hỗ trợ nhau nhiều mặt trong sứ mạng "Trụ pháp vương gia, trì Như Lai tạng", nhằm mang lại lợi lạc bản thân, Tăng đoàn và góp phần lăn chuyển bánh xe chánh pháp trên thế gian này.

Sự tồn tại và phát triển của Phật giáo Việt Nam tại hải ngoại không thể không đặt trên nền tảng bản thể hòa hợp và thanh tịnh của Tăng đoàn, vì Tăng đoàn là cội nguồn lưu xuất cho mọi sinh hoạt của đời sống người xuất gia qua phương châm "Hoằng pháp là sự nghiệp, lợi sanh là lẽ sống".

Trên tinh thần này, chư Tôn Đức thuộc 4 châu gồm Hoa Kỳ, Canada, Âu Châu và Úc Châu đã quyết định thành lập tổ chức lấy tên là "Tăng, Ni Việt Nam Hải Ngoại" nhằm qui tụ và kết nối sinh hoạt của Tăng, Ni Việt Nam ở khắp các châu lục.

Từ năm 2007 đến nay, mỗi năm hay hai năm một lần, Tăng, Ni Việt Nam Hải Ngoại tổ chức Lễ Hiệp Kỳ Lịch Đại Tổ Sư, để Tăng, Ni nhiều thế hệ thuộc các Giáo hội, Tông môn, Pháp phái, có thể vân tập đầy đủ, tổ chức lễ tưởng niệm hiệp kỳ chung, nhằm khắc ghi và tán thán công đức truyền bá và bảo vệ đạo pháp của chư vị Tổ Sư tiền bối; trong dịp lễ này, cũng là nhân duyên đoàn tụ cho Tăng, Ni Việt Nam khắp nơi trong bối cảnh ly hương, sống xa Thầy Tổ, có cơ hội ngồi lại với nhau trong thâm tình Pháp lữ, cùng tụng kinh bái sám, trao đổi kinh nghiệm tu tập và hành đạo, trình bày và chia sẻ những Tăng sự cần thiết. Từ đó đến nay "Lễ Hiệp Kỳ, Ngày Về Nguồn" đã được luân phiên tổ chức như sau:

-Lần thứ nhất, năm 2007, tại Chùa Pháp Vân, Toronto, Canada

-Lần thứ 2, năm 2008, tại Chùa Bát Nhã, miền Nam California, Hoa Kỳ

-Lần thứ 3, năm 2009, tại Tu Viện An Lạc, Ventura, Hoa Kỳ

-Lần thứ 4, năm 2010, tại Tu Viện Viên Đức, Ravenburg, Đức Quốc

-Lần thứ 5, năm 2011, tại Chùa Thiện Minh, Lyon, Pháp Quốc

-Lần thứ 6, năm 2012, tại Chùa Pháp Hoa, Adelaide, Úc Châu
-Lần thứ 7, năm 2013, tại Chùa Cổ Lâm, Seattle, Hoa Kỳ
-Lần thứ 8, năm 2014, tại Chùa Pháp Bảo, Sydney, Úc Châu
-Lần thứ 9, năm 2015, tại Chùa Khánh Anh, Evry, Pháp Quốc
-Lần thứ 10, năm 2016, tại Tu Viện Phổ Đà Sơn, Ottawa, Canada
-Lần thứ 11, năm 2018, tại Chùa Khánh Anh, Evry, Pháp Quốc
-Lần thứ 12, năm 2022, tại Tu Viện Quảng Đức, Melbourne, Úc Châu
-Lần thứ 13, năm 2023, được ấn định tổ chức tại Đại Tự Khánh Anh
trùng với dịp lễ húy nhật lần thứ 10 của Đức Trưởng Lão HT Thích Minh Tâm.

Lễ Hội Hiệp Kỳ lần 13 tại Đại Tự Khánh Anh chia ra làm ba phần khác nhau trong tuần lễ quan trọng này, phần 1 là Đại Giới Đàn Minh Tâm, phần 2 là Lễ Tưởng Niệm 10 Năm Viên Tịch Đức Trưởng Lão HT Thích Minh Tâm và phần 3 là lễ Hiệp Kỳ Lịch Đại Tổ Sư từ thứ Năm, 17/8 đến Chủ Nhật 20/8/2023.

Chứng minh Lễ Hội từ xa có Đức Đại Lão Hòa Thượng Thích Thắng Hoan, Trưởng Ban Điều Hợp Tăng Ni Việt Nam Hải Ngoại, Chánh Thư Ký Hội Đồng Giáo Phẩm Giáo Hội PGVNTN Hoa Kỳ; Đức Đại Lão Hòa Thượng Thích Huyền Tôn, thành viên Hội Đồng Chứng Minh-Cố Vấn Giáo Hội PGVNTN Hải Ngoại tại Úc Đại Lợi-Tân Tây Lan.

Hiện diện chứng minh tại Lễ Hội có: Hòa Thượng Thích Bảo Lạc, thành viên Hội Đồng Chứng Minh-Cố Vấn Giáo Hội PGVNTN Hải Ngoại tại UDL-TTL; HT Thích Tín Nghĩa, Chủ Tịch Hội Đồng Điều Hành GHPGVNTN Hoa Kỳ, Hòa Thượng Thích Tánh Thiệt, Đệ Nhất Chủ Tịch GHPGVNTN Âu Châu; Hòa Thượng Thích Như Điển, Đệ Nhị Chủ Tịch GHPGVNTN Âu Châu; HT Thích Bồn Đạt, Chủ Tịch Hội Đồng Điều Hành GHPGVNTN Canada, HT Thích Tâm Minh, Hội chủ Hội đồng Điều hành PGVNTN Hải ngoại Úc Đại Lợi & Tân Tây Lan, HT Thích Thông Hải, Phó Chủ Tịch Hội Đồng Điều Hành GHPGVNTN Hoa Kỳ cùng trên 300 Tăng Ni đến từ 18 quốc gia trên thế giới cùng câu hội về Evry, Pháp Quốc tham dự đại lễ, chi tiết thống kê số lượng được ghi nhận như sau: Áo Quốc: 1 vị, Canada: 6 vị, Colombia: 1 vị, Đài Loan: 6 vị, Đan Mạch: 6 vị, Đức Quốc: 59 vị,

Hoà Lan: 5 vị, Mỹ Quốc: 75 vị, Na Uy: 9 vị, Phần Lan: 3 vị, Pháp Quốc: 64 vị, Tân Tây Lan: 1 vị, Tây Ban Nha: 1 vị, Thụy Điển: 9 vị, Thụy Sĩ: 2 vị, Tiệp Khắc: 1 vị, Úc Đại Lợi: 15 vị, Việt Nam: 40 vị, tổng cộng 305 vị. [\(Mời xem danh sách Chư Tôn Đức tham dự lễ\)](#)

Chiều ngày thứ Năm (17/8/2023) vào lúc 15 giờ 30, tại Hội Trường Đa Dụng, thay mặt Ban Tổ Chức, TT Thích Hoàng Khai, Tổng Thư Ký GHPGVNTN Âu Châu đã dâng lời tác bạch cung an chức sự đạo tràng: “*Chúng con trộm nghe : Phạm một pháp hội đạo tràng dù lớn hoặc nhỏ, thì việc trước tiên, phải cử hành lễ cung an chức sự đạo tràng. Ba đại lễ trong bốn ngày, tuy không phải là đại đàn nghi nhưng chúng con nào dám vượt qua phép tắc lễ thường. Vì vậy, giờ này cung kính dâng lên hồng danh bảo hiệu để cung an chức sự đạo tràng. Văn chức sự đạo tràng : Giáo pháp bắt đầu từ cõi tây vực xứ Phật, rồi lan rộng sang các vùng Đông Nam Châu Á cho đến nước Việt Nam và lan toả ra tới hải ngoại phương tây. Trọn cả dân tộc đã từng dốc lòng hơn theo chánh pháp, như người lữ hành trong đêm tối, trong theo sao Bắc Đẩu để tìm con đường sáng. Nơi này hoặc nơi khác, hết thấy mọi nơi, đều gọi nhuần những cơn mưa chánh pháp, và hết thấy mọi người đều được núp dưới bóng mát của cây Từ Bi, cùng an ổn mà bước ra khỏi trần lụy, rồi sau đó cùng hòa mình mà trở lại lăn lóc với trần. Cho nên, như Ngài Văn Thù tuy là bậc Thầy của chư Phật nghìn xưa, mà vẫn trở lại làm Pháp vương tử của đức Như Lai, như Ngài Quán Âm, tuy nói là quá khứ Phật, nhưng vẫn hiện thân để trợ duyên giáo hóa cho đức Thích Tôn. Lấy đó mà biết rằng, nay trong giới đàn này, Thánh và Phạm cùng lẫn lộn, trong đó không dễ gì phân biệt được. Tất cả cùng kết duyên tùy hỷ với nhau để cùng chứng quả Bồ đề. Vậy, nay xin ghi lại danh hiệu hết thấy các vị chức sự đã góp công trong ba Đại Lễ gồm có : Giới đàn Minh Tâm, Hiệp Kỳ Lịch Đại Tổ Sư kỳ 13 và Tưởng Niệm Tôn Sư Công Đức Cao Vời trong muôn một. Phù khởi đàn truyền Đại Giới pháp giả, luật chế thâm nghiêm, tất tậ tam sư thất chứng, cụ túc thập tăng, kiến đàn kết giới phương khả truyền thọ. Nay tại đạo tràng Khánh Anh Evry-Courcouronnes thủ đô Paris, nước Pháp, ngày mừng hai tháng bảy âm lịch năm Quý Mão là ngày 17 tháng tám năm 2023. khai kiến giới đàn, truyền thọ Tam Đàn Đại Giới. nhất tâm khể thủ đánh lễ cung thỉnh tông lâm tịnh đức tôn sư lâm đàn, thọ thập sư vị, chứng đàn*

truyền giới. kim cương yết bản phổ cáo Hồng Danh Thập Sư Đức Hiệu”

Theo đó, Hội chúng được biết chi tiết các buổi lễ được diễn ra trong 4 ngày như sau:

Thứ Năm ngày 17-08-2023 (02-07 Quý Mão): 06h00: Tụng Kinh Lăng Nghiêm Thần Chú; 07h00: Hưng tác Thượng Phan; 08h00: Tảo Thực; 09h00: Khảo hạch Giới Tử (HT.Thích Trường Sanh, HT.Thích Thông Trí, NS TN Huệ Châu, NSTN Nhất Nguyên); 10h00: Thủ tục ghi danh tại chùa (chư Tôn đức và Phật tử tại văn phòng); 10h30: Bạch Phật khai kinh, Truy tiến Giác linh, Khải thỉnh Tiêu Diện và thỉnh chư Hương linh. (HT.Thích Tâm Minh & Ban Kinh Sư); 12h00: Ngọ trai; 14h00: Tiền hội nghị; Tụng kinh Địa Tạng trọn bộ; 15h30: Cung An Chưc Sư; 16h00: Lễ Khai Mạc Hiệp Kỳ Lịch Đại Tổ Sư kỳ 13 (MC:TT Thích Viên Duy, TT Thích Hạnh Giới). Tuyên đọc 7 Pháp Bất Thối (HT.Thích Minh Giác); 18h30: Dược thực; 20h00: Tấn Đàn Sa-Di, Sa-Di-Ni và Thập Thiện giới; Trà đàm hội ngộ (TT Thích Hạnh Tấn, TT Thích Viên Giác); 22h00: Chỉ tịnh.

Thứ Sáu ngày 18-08-2023 (03/07/Quý Mão):06h00: Trì tụng Lăng Nghiêm Thần Chú (HT Thích Quảng Hiền); 07h00: Khai Đạo Giới Tử (HT.Thích Minh Giác); 07h30: Tảo thực; 09h00: Tấn Đàn truyền giới Thức Xoa ma na, Tỳ Kheo và Tỳ Kheo Ni (Chánh điện); 11h00: Cúng ngô & Truy tiến Giác linh (HT Thích Tâm Huệ Sám Chủ & Ban Kinh Sư); 12h00: Ngọ trai; 14h00: Hội thảo 1: “Hạnh nguyện và sự nghiệp Hòa Thượng Thích Minh Châu”; 18h30: Dược thực; 20h00: Tấn Đàn Truyền giới Bồ Tát xuất gia và tại gia; 22h00: Chỉ tịnh.

Thứ Bảy ngày 19-08-2023 (04/07/Quý Mão): 06h00: Tụng kinh Lăng Nghiêm Thần Chú; 06h30: Bồ tát tụng giới (HT Thích Như Điển); 07h30: Tảo thực; 09h00: Hội thảo 2: "Hạnh nguyện và sự nghiệp Hòa Thượng Thích Đức Niệm"; 11h00: Cúng ngô, Truy tiến Giác linh (HT.Thích Tâm Huệ Sám Chủ & Ban Kinh Sư); 12h00: Ngọ trai; 14h00: Hội Thảo 3: “Hạnh Nguyện và Sự Nghiệp Ni Trưởng Thích nữ Trí Hải”; 20h00: Lễ Hoa đăng tưởng niệm HT Thích Minh Tâm, cầu nguyện thế giới vượt qua dịch bệnh, chư Hương

linh chết vì dịch bệnh Covid-19, chiến tranh Ukraine & động đất tại Turquie - Syrie được siêu sanh Tịnh Độ. Hoả hoạn tại Maui – Hawaii; 22h00 : Chỉ tịnh.

Chủ Nhật ngày 20-08-2023 (05/07/Quý Mão): 06h00: Khoá lễ Chúc Tán Thù Ân; 07h30: Tảo thực; 09h00: Lễ Cung thỉnh chư Tôn Đức tại Giảng đường; 09h30: Lễ Hiệp Kỳ Lịch Đại Tổ Sư kỳ 13 có chương trình riêng (TT Thích Viên Duy và TT Thích Hạnh Giới); Lễ Hiệp Kỳ, Kỷ Niệm 10 năm Hòa Thượng Thích Minh Tâm viên tịch và Đại Lễ Vu Lan (HT Thích Tâm Minh Sám Chủ & Ban Kinh Sư); 12h00: Cúng dường Trai Tăng (Giảng đường); 15h00: Đăng Đàn Chân Tế (HT Thích Tâm Minh & Ban Kinh Sư); 18h30: Dược thực; 20h00: Hoàn mãn.

Tiếp đó, 16 giờ cùng ngày, Ban Tổ Chức đã cung nghinh chư Tôn Thiên Đức Tăng Ni lên Chánh điện làm lễ khai mạc. TT Trưởng Ban Tổ Chức Thích Quảng Đạo thay mặt Ban tổ chức, cũng như môn đồ pháp quyến Khánh Anh nhị tự, có lời tri ân cảm tạ và đánh lễ cung nghinh chư Tôn Thiên Đức Tăng Già nhị bộ, chấn tích quang lâm, trong tình đời nghĩa đạo thâm sâu, quý Ngài đã gác bỏ tất cả sự lao nhọc thân tâm, cùng bao Phật sự tại trú xứ, đặc biệt mùa Đại Lễ Vu Lan Báo Hiếu đang diễn ra. TT cũng cảm ơn và chào đón toàn thể quý nam nữ Phật tử gần xa đã hy sinh nhiều thời gian, sức khoẻ và tịnh tài hiến cúng ủng hộ Đại Lễ. Trong diễn văn có đoạn viết: "*Mỗi khi, tiết thu về trên bầu trời Âu, là tín hiệu buồn thương tiếc nhớ, vẫn còn quanh quẩn trong lòng môn đồ tứ chúng Khánh Anh nói riêng và Âu châu nói chung. Bởi lẽ, cũng vào ngày này, tháng này của cách đây mười năm, Tôn Sư của chúng con là Hoà Thượng thượng Minh hạ Tâm, đã không từ mà vội biệt. Ngài vội vã ra đi khỏi thế gian đầy bi lụy sầu muộn, nhưng có lẽ vì thế Ngài càng phải đi thật nhanh, để sớm vội trở về với bản hoài cứu khổ độ sanh.*

Đã mười mùa thu lá vàng rơi rụng, cũng là mười mùa đông buốt giá, mùa xuân ấm lạnh và mùa hạ nóng bức khô khan, môn đồ hiếu quyến chúng con sống trong cảnh cô cút không cha. Thiếu đi những bữa cơm thân mật ấm cúng tình Thầy trò, thiếu vắng đi giọng nói nụ cười, vừa từ hòa cũng vừa nghiêm khắc. Thiếu những điều giáo huấn giản

đơn, nhưng thiết thật và sâu sắc với cuộc đời nhập thế và xuất thế của hàng con Phật Như Lai.

Thế gian có câu: Con không cha như nhà không nóc. Tuy là vậy, nhưng hạnh phúc thay cho chúng con luôn được trú ngụ dưới mái nhà Tam Bảo rộng lớn, vi diệu nhiệm mầu. Được chư Tôn Đức Tăng Ni trong Giáo Hội Áu Châu luôn ủng hộ giúp đỡ chở che, với tất cả ân tình Linh Sơn cốt nhục. Vì vậy, nhân dịp tưởng niệm 10 năm Ân Sư của chúng con viên tịch, thừa sự chỉ giáo của Giáo Hội, dạy chúng con đứng ra tổ chức Ngày Hiệp Kỳ Lịch Đại Tổ Sư kỳ 13 và khai mở Đại Giới Đàn với tôn hiệu Minh Tâm. Ngõ hầu báo đáp Ân sư trong muôn một. Dẫu biết rằng: Ân giáo dưỡng một đời nên huệ mạng, Nghĩa Ân sư muôn kiếp khó báo đền”.

Cuối lễ khai mạc, tứ chúng lắng nghe Bảy Pháp Bất Thối do Đức Thế Tôn dạy trong Kinh Du Hành thuộc Trường Bộ Kinh, do Hòa Thượng Thích Minh Giác, Tổng Vụ Trưởng Tổng Vụ Tăng Sự GHPGVNTN Áu Châu, tuyên đọc: *"Nam mô Thập Phương Thường Trú Tam Bảo. Hôm nay nhân có đại chúng Tỳ kheo, Tỳ kheo ni, Thức-xoa ma-na, Sa-di, Sa-di ni từ khắp nơi vân tập về Đại Tự Khánh Anh Evry, Pháp Quốc, chúng con được Tăng-sai, xin long trọng trùng tuyên Bảy Pháp Bất Thối. Bảy Pháp này do Đức Thế Tôn giảng dạy trong Kinh Du Hành thuộc bộ Trường A Hàm. Từ hơn 25 thế kỷ qua, Bảy Pháp Bất Thối này đã là nguyên tắc nền tảng mang lại sự thanh tịnh và hòa hợp cho mọi tụ họp và cũng là giếng mối tạo nên sự đoàn kết, hưng thịnh của chúng Tỳ-kheo trong mọi thời đại. Xin đại chúng tịch lắng lắng nghe: 1- Các Tỳ-kheo cần phải thường xuyên tập họp đúng theo qui định của Luật tạng, để giảng luận Chánh pháp, khiến cho các Tỳ-kheo trong trú xứ cùng sinh hoạt hòa hợp; 2- Các Tỳ-kheo phải tụ họp trong tinh thần hòa hợp, giải tán trong tinh thần hòa hợp, không tị hiềm, nghi kỵ và chấp hành các Tăng sự trong tinh thần đoàn kết, nhiệt thành; 3- Chúng Tỳ-kheo không tùy tiện qui định và ban hành những luật lệ không thích hợp, những luật lệ không đáng được ban hành; và cũng không được tự tiện sửa đổi, bãi bỏ những luật lệ đã được ban hành từ trước; sống đúng theo giáo huấn của Phật và tùy thuận những gì đã được qui định bởi Tăng đoàn, truyền thừa qua lịch đại Tổ Sư; 4- Các Tỳ-kheo luôn tôn trọng, kính ngưỡng các Tỳ-kheo trưởng thượng có phẩm hạnh và trí tuệ do công phu tu tập, học hỏi,*

xứng đáng là hàng Trưởng-lão trong Tăng-đoàn; luôn nhiệt thành lắng nghe những lời khuyên giáo của các Tỳ-kheo trưởng thượng như thế; 5- Các Tỳ-kheo sống không bị lôi cuốn bởi những tham ái, những bận rộn thế tục; 6- Trú xứ của chúng Tỳ-kheo là những nơi nhàn tịnh, không phải là trú xứ tập họp để phục vụ các quyền lợi thế tục; 7- Các Tỳ-kheo sống an trú trong chánh niệm, tỉnh thức, tạo thành một cộng đồng thanh tịnh, hòa hợp và sinh động, khiến cho các bạn đồng tu từ những phương khác nếu chưa đến thì muốn đến, đã đến thì muốn an trú lâu dài để tu tập, cùng sống và cùng tu tập trong hòa thuận, an lạc. Bảy Pháp Bất Thối đã được tuyên đọc, xin đại chúng nhất tâm y giáo phụng hành. Nam Mô Bốn Sư Thích Ca Mâu Ni Phật”.

Sau lễ khai mạc, hội chúng tham dự ba buổi hội thảo vào chiều thứ Sáu và trọn ngày thứ Bảy, chi tiết như sau:

Hội thảo 1: “Hạnh nguyện và sự nghiệp Hòa Thượng Thích Minh Châu” (Thuyết trình viên HT Thích Trường Sanh và HT Thích Tâm Minh); Chủ tọa Đoàn : HT Thích Thông Hải, HT Thích Trường Phước; MC: TT Thích Hạnh Giới; Ban Kiểm soát: HT Thích Đồng Trí, HT Thích Tâm Huệ, TT Thích Đồng Văn; Ban Thư Ký: TT Thích Viên Giác, NS Thích nữ Nhất Nguyên.

Hội thảo 2: “Hạnh nguyện và sự nghiệp Hòa Thượng Thích Đức Niệm”; Thuyết trình viên: HT Thích Nguyên Siêu và HT Thích Thông Hải; Chủ tọa đoàn: HT Thích Đồng Trí, HT Thích Nhật Huệ; MC: TT Thích Viên Duy; Ban Kiểm soát: HT Thích Minh Giác, HT Thích Hạnh Thông, TT Thích Hạnh Tấn, NS Thích nữ Nguyên Thiện; Ban Thư Ký: TT Thích Nguyên Tạng, NS Huệ Thanh.

Hội Thảo 3: “Hạnh Nguyện và Sự Nghiệp Ni Trưởng Thích nữ Trí Hải”; Thuyết trình viên: Ni Trưởng Thích nữ Giới Châu, Ni Trưởng Thích nữ Như Tường. Chủ tọa đoàn: HT Thích Thích Bồn Đạt, NT TN Như Viên, NS TN Nguyên Thiện, MC: TT Thích Hạnh Giới, Ban Kiểm soát: HT Thích Quảng Hiền, HT Thích Đồng Trí, TT Thích Phổ Hương, NS TN Huệ Nghiêm, Ban Thư ký: TT Thích Hạnh Bảo, NS

TN Tuệ Đàm Châu, Tổng kết 3 buổi Thuyết Trình: Hoà Thượng Thích Như Điển & Hoà Thượng Thích Nguyên Siêu

Song hành với 3 buổi hội thảo là Tấn đàn truyền giới cho các Giới tử về dự Đại Giới Đàn Minh Tâm. Hội Đồng Thập Sư gồm có: Chứng Minh: Đại Lão Hoà Thượng Thích Thắng Hoan; Chứng Minh: Đại Lão Hoà Thượng Thích Huyền Tôn; Hoà Thượng Đường Đầu: Hoà Thượng Thích Bảo Lạc; Yết Ma A Xà Lê: Hoà Thượng Thích Tín Nghĩa; Giáo Thọ A Xà Lê: Hoà Thượng Thích Như Điển; Tuyên Luật Sư: Hoà Thượng Thích Minh Giác; 1- Đệ Nhất tôn chứng: Hoà Thượng Thích Bồn Đạt; 2- Đệ Nhị tôn chứng: Hoà Thượng Thích Quảng Hiền; 3- Đệ Tam tôn chứng: Hoà Thượng Thích Tâm Huệ; 4- Đệ Tứ tôn chứng: Hoà Thượng Thích Tâm Minh; 5- Đệ Ngũ tôn chứng: Hoà Thượng Thích Trường Phước; 6- Đệ Lục tôn chứng: Hoà Thượng Thích Thông Trí; 7- Đệ Thất tôn chứng: Hoà Thượng Thích Hạnh Thông; Đệ Nhất Dẫn thỉnh: Thượng Tọa Thích Hạnh Bảo; Đệ Nhị Dẫn thỉnh: Thượng Tọa Thích Viên Duy; Tả Giám Đàn: Thượng Tọa Thích Đồng Văn; Hữu Giám Đàn: Thượng Tọa Thích Hạnh Tấn; Quản Giới Tử Tăng: Thượng Tọa Thích Hạnh Hoà.

Hội Đồng Thập Sư Ni gồm có: Hoà Thượng Đường Đầu: Ni Trưởng Thích nữ Như Viên; Yết Ma A Xà Lê: Ni Trưởng Thích nữ Diệu Phước; Giáo Thọ A Xà Lê: Ni Sư Thích nữ Minh Hiếu; 1- Đệ Nhất tôn chứng: Ni Sư Thích nữ Diệu Trạm; 2- Đệ Nhị tôn chứng : Ni Sư Thích nữ Huệ Châu; 3- Đệ Tam tôn chứng: Ni Sư Thích nữ Huệ Thanh; 4- Đệ Tứ tôn chứng: Ni Sư Thích nữ Tâm Nghĩa; 5- Đệ Ngũ tôn chứng “Ni Sư Thích nữ Như Quang; 6- Đệ Lục tôn chứng : Ni Sư Thích nữ Tuệ Đăng; 7- Đệ Thất tôn chứng: Ni Sư Thích nữ Tuệ Trí; Đệ Nhất Dẫn thỉnh: Ni Sư Thích nữ Tuệ Đàm Châu; Đệ Nhị Dẫn Thỉnh: Ni Sư Thích nữ Hạnh Khánh; Quản Giới Tử Ni: Ni Sư Thích nữ Nhất Nguyên; Ni Sư Thích nữ Tuệ Đàm Vân; Quản Giới Tử ngoại quốc: Sư Cô Thích nữ Chân Đàn.

Đại giới đàn Minh Tâm đã tổ chức khảo hạch giới tử sáng thứ Năm 17/8/2023, kết quả có 54 giới tử đủ điều kiện thọ giới, trong đó: 9 Tỷ

kheo, 3 Sa di và 25 Tỳ kheo Ni (trong này có 8 giới tử Ni người ngoại quốc), 13 Thức xoa Ma na, 4 Sa di Ni, đặc biệt có 67 Phật tử phát tâm thọ Bồ Tát Giới tại gia, trong số này có 1 nữ tu Ky Tô Giáo và 11 người Pháp bản xứ tham dự.

Đêm cuối cùng đại lễ (tối thứ Bảy 19/8/2023) là Lễ Hoa đăng tưởng niệm HT Thích Minh Tâm, cầu nguyện thế giới vượt qua dịch bệnh và nạn nhân tử vong vì dịch bệnh Covid-19, chiến tranh Ukraine & động đất tại Turkey-Seria, hỏa hoạn tại Maui – Hawaii (Hoa Kỳ). Dưới sự điều hợp chương trình tài ba của TT Chúc Từ (môn hạ từ Tổ Đình Đông Hưng, Sài Gòn), với những ngọn nến lung linh được thắp lên để tưởng niệm, cầu nguyện, xen lẫn tiếng nhạc tưởng niệm Ôn Minh Tâm qua nhạc phẩm “Bài Thơ Dâng Người” do TT Viên Giác (cũng là Nhạc sĩ PGVN Hải Ngoại Phi Long, Trụ Trì Chùa Đôn Hậu, Trondheim, Na Uy”:

*“Trời Paris có xanh màu hy vọng ?
Thuở dưng chân cuối chặng cuộc đường trình
Nước sông Sein chắc có gì là lạ
Hoa Anh Đào người bỏ lại sau lưng”.*

Thiết nghĩ hơn 70 năm thân hiện chốn Ta bà, HT Minh Tâm đã tuý phương tiện ứng duyên vô ngại, biến nhập trần lao tác Phật sự, việc xong rồi, ngài nhẹ bước Tây quy, bỏ lại phía sau mình niềm tiếc nhớ ngôn nguôi của hàng đệ tử. TT Quảng Đạo đã bộc bạch trong lời tưởng niệm Ân Sư: *“Kính lạy Giác Linh Thầy ! Đã từ lâu không còn những buổi Thầy dạo gót quanh sân Tổ Đình sớm chiều. Hết rồi những đêm dài trần trọc trên phương trượng Khánh Anh Đại Tự chưa viên mãn. Mười năm tựa như giấc chiêm bao, chúng con cứ nghĩ Thầy đi Phật sự đâu đó bốn châu chưa về. Thôn thức biết bao khi yên tĩnh ngồi lại, mới ý thức được rằng Thầy đã thật sự ra đi. Bỗng khóe mắt cay xè nhỏ lệ. Nhưng trong tâm thức chúng con vẫn thấy sự lai vãng của Thầy và thường bên cạnh vỗ về an ủi gia hộ chúng con trong cuộc sống gian nan. Kính lạy Thầy muôn vạn lạy ! Mất thầy rồi chúng con mới cảm nhận được sự mất mát lớn lao của cuộc đời xuất gia tu học. Xưa Thầy còn tại thế, chúng con thường ỷ lại có hình bóng Thầy che chở lo toan mọi việc. Vậy mà có những lúc chúng con thường trái ý Thầy, khiến Thầy phiền muộn lao nhọc bởi sự ngang bướng của*

chúng con. Mát thầy rồi bỗng chốc bơ vơ lạc lõng. Giờ đây trước hương án với Pháp Tướng uy nghiêm của Thầy, chúng con kính lạy Thầy muôn vạn lạy cầu ai sám hối. Ngưỡng mong Giác Linh Thầy trên cao liên tòa từ bi ai mãi chứng minh lòng thành khẩn sám hối và niệm từ tha thứ chúng con. Kính mong Thầy gia hộ cho chúng con chân cứng đá mềm, vượt thoát những chướng ngại trên lộ trình tu học. Cho chúng con được thẳng duyên hành hoạt phật sự thành tựu viên mãn. Ngổ hầu báo đáp ân Thầy trong muôn một”.

Ngày cuối cùng, đúng 9:30am sáng Chủ Nhật 20/08/2023, lễ chính thức Hiệp Kỳ Lịch Đại Tổ Sư và Lễ Húy Nhật 10 Năm viên tịch của Đức Trưởng Lão HT Thích Minh Tâm. Trong giờ phút thiêng liêng này, TT Trụ Trì Thích Quảng Đạo cũng là Trưởng Ban Tổ Chức đã ngổ lời niệm ơn và tán dương công đức của chư Tôn Thiên Đức Tăng Già, dù Phật sự đa đoan nơi bốn tự và Giáo hội, nhưng quý Ngài vẫn hoan hỷ chấn tích quang lâm về chứng minh Đại lễ này.

Tiếp theo là Diễn Văn Chính Thức Lễ Hiệp Kỳ Lịch Đại Tổ Sư lần thứ 13 & Kỷ Niệm 10 Năm Viên Tịch Cố Hòa Thượng Thích Minh Tâm Đại Giới Đàn Minh Tâm, Đại Lễ Vu Lan Báo Hiếu PL 2567-2023, do HT Đệ Nhất Chủ Tịch Giáo Hội PGVNTN Âu Châu Thích Tánh Thiệt tuyên đọc. HT đã thay mặt Hội Đồng Chứng Minh & Hội Đồng Điều Hành GHPGVNTN Âu Châu, cũng như Ban Tổ Chức Đại Lễ, có lời chào mừng và cảm tạ chư Tôn Thiên Đức Tăng Ni và toàn thể quý nam nữ Phật tử xa gần về tham dự lễ hội. Trong Diễn Văn có đoạn viết: "*Hôm nay chúng ta đang hiện hữu trong ngôi Đại Hùng Bảo Điện Khánh Anh Đại Tự. Nơi đây đã lưu dấu in hình Cố Hòa Thượng Thích Minh Tâm. Ngài là người đã khai sơn và Viện Chủ ngôi Đại Tự này, nhưng tiếc thay Ngài đã viên tịch khi ngôi Đại Tự chưa được Khánh Thành. Thấm thoát thời gian đã tròn đầy 10 năm, Đại Tự vắng bóng bậc Thầy khả kính uy nghiêm và từ mẫn. Giáo Hội mất đi bậc lãnh đạo tài ba kiên định trong mọi hoàn cảnh, dù sóng gió bão bùng hay trời yên biển lặng, thì tâm người lúc nào cũng trầm hùng yên tịnh. Những ngôi tự viện lớn nhỏ trên khắp lãnh thổ Âu Châu, cũng vắng đi một bóng hình đức độ khoan dung, tâm từ rộng mở với nụ cười hoan hỷ bình đẳng, không từ nan dù cho tứ đại bất điều và đường xa vạn dặm. Với châm ngôn nơi nào cần thì*

xuất hiện, và mong đem lại phước lành cát tường với tất cả mọi người. Tăng Ni Phật tử Âu Châu không ai là không thương kính Ngài trọn vẹn.

Nhân trùng phùng kỷ niệm 10 năm, Ngài vắng bóng trần gian, kết duyên thương phạm liên đài. Giáo Hội Âu Châu ngộ hầu tri ân đền đáp bậc lãnh đạo trí tuệ hùng lực, công đức cao vời đối với trời Âu. Cũng trong tinh thần tri ân báo ân cao cả đối với chư bậc Tổ Sư Phật Giáo Việt Nam, nhiều đời hồng truyền mạng mạch Phật Pháp. Và được vĩnh lưu trên mọi miền đất nước quê hương Việt Nam nói riêng, cũng như khắp cả bốn châu đại dương thế giới nói chung, từ thuở ban sơ cho đến hiện tại, đã vì bản nguyện lợi lạc quần sanh, hồng dương chánh pháp, nhờ lòng từ bi vô lượng và trí tuệ hùng lực của chư vị Tổ Sư đã đưa lịch sử và văn hóa Việt Nam, từ thuở Hùng Vương lập quốc đến những triều đại Đinh Lê Lý Trần và kéo dài đến thời cận đại của thế kỷ 18, 19 và 20. Vào thập niên 60 của thế kỷ vừa qua, biết bao chư Tôn Đức Tăng Ni, Phật tử đã phải hy sinh thân mạng, để bảo vệ đất nước và Phật Pháp, bằng những ngọn đuốc sáng hùng tráng thiêng liêng, một trái tim bất diệt của Bồ Tát Quảng Đức đã làm rung động cả nhân loại và chấn động cả đại cầu. Một báo thân kiên định bảo vệ chánh pháp của Ngài Thích Thiện Minh, đã thâm lặn chôn vùi dưới mảnh đất hoang vu cô tịch, cũng chỉ vì muốn bảo vệ và duy trì dòng chảy Phật Pháp được luân lưu cho đến ngày nay và mãi mãi về sau. Vì lý tưởng của hàng trưởng tử Như Lai, trên cầu phật đạo dưới hóa độ chúng sanh. Mà phải một lần từ bỏ quê Mẹ và bỏ tứ đại nơi xứ người, với một đi không có cơ hội trở lại thăm quê một lần, như các bậc trưởng lão Hòa Thượng hồng truyền chánh pháp tại hải ngoại. Và hôm nay đặt biệt xưng tán, trong đó có Hòa Thượng Thích Minh Tâm đã vì Pháp quên mình, vị pháp vong thân”.

Theo sau là lời phát biểu của đại diện chính quyền Pháp sở tại qua lời thông dịch của Đạo hữu Diệu Châu.

Ông Monsieur Michel Bonnafous, đại diện cho Thị Trưởng thành phố Evry, phát biểu rằng: “Tôi rất vui được tham dự buổi lễ hôm nay, tới hôm qua tôi cũng đến dự lễ tưởng niệm cố HT Thích Minh Tâm viên tịch 10 năm; tôi thấy buổi lễ đông đảo mọi người khắp nơi trên thế

giới cùng về tham dự. Buổi lễ được tổ chức rất trang trọng, cảm động và thiêng liêng. Qua lễ hội này, tôi rất hãnh diện để nói rằng thành phố Evry của chúng tôi là một vùng đất đặc biệt, tạo mọi điều kiện thuận lợi cho các tín ngưỡng phát triển, trong đó ngôi Chùa Khánh Anh đang và sẽ đồng hành cùng với Ky Tô Giáo và Hồi Giáo trong thành phố này để mang lại đời sống tâm linh phong phú và an lành cho cư dân”.

Tiếp theo là lời phát biểu của ông Kark Derat, Thị Trưởng Thành Phố Villabe, kế bên TP Evry. Ông cho biết ông thường xuyên ghé thăm Chùa Khánh Anh khi thuận tiện. Ông nói: “Tôi cảm ơn TT Quảng Đạo và Giáo Hội mời tôi tham dự lễ hội này, tôi quen biết HT Thích Minh Tâm và rất khâm phục đức hạnh của Ngài. Tôi cảm ơn Ngài đã mang ánh sáng Phật Pháp đến cho thành phố Evry và các vùng phụ cận. Thế giới hiện nay đang hỗn loạn và bất an, sự hiện diện của ngôi Chùa Khánh Anh và lời Phật dạy được lan tỏa là điều cần thiết. Thay mặt chính quyền địa phương Villabe và tất cả cư dân Villabe, tôi muốn cảm ơn Chư Tôn Đức và quý Phật tử vì tất cả những gì quý bạn đã thực hiện cho xứ sở Pháp”.

Cuối cùng, trong vai trò thành viên chứng minh đại lễ, Đức Trưởng Lão Hòa Thượng Thích Tín Nghĩa, Chủ Tịch Hội Đồng Điều Hành GHPGVNTN Hoa Kỳ, Phương Trượng Tổ Đình Từ Đàm Hải Ngoại (Dallas, Texas, Hoa Kỳ) đã đọc diễn văn bế mạc. HT nhắc lại sinh hoạt của 4 ngày, tập trung vào 3 chủ đề: 1/Lễ Hiệp Ky Lịch Đại Tổ Sư - Ngày Về Nguồn kỳ 13 của Tăng Ni Việt Nam Hải Ngoại; 2/Lễ Húy kỵ lần thứ 10 Giác linh cố Trưởng lão Hòa thượng Thích Minh Tâm ; và 3/Đại giới đàn Minh Tâm. Tuy rằng chương trình đưa ra 3 chủ đề nhưng đều gom về một mối, với sự liên quan mật thiết nói lên ý nghĩa của Ngày Về Nguồn, tri ân và truy tán công hạnh của Lịch Đại Tổ Sư, của chư vị Tôn sư mà hàng người Phật tử VN trực tiếp hoặc gián tiếp thọ nhận ân giáo dưỡng - đặc biệt là Tăng Ni Việt Nam tại hải ngoại với sự lãnh đạo thiện xảo và đức độ của Cố Trưởng lão Hòa thượng Thích Minh Tâm. Trong Diễn văn có đoạn viết: "*Nhìn lại hình ảnh trang nghiêm của Tăng đoàn hôm nay, chúng tôi thật vô cùng hoan hỷ đồng thời có niềm hy vọng đối với các thế hệ Tăng Ni trẻ kế thừa. Sau 4 ngày với những khóa lễ tụng niệm, tụng giới, chúc*

tán thù ân, hội thảo về hành trạng chư vị Tăng Ni tiền bối hữu công, và đặc biệt là việc truyền trao và tiếp nhận giới pháp qua Đại giới đàn Minh Tâm, quý vị Tăng Ni trẻ đã biểu lộ những hoài bão và thao thức sâu xa đối với việc hoằng dương Phật Pháp nơi xứ người. Quý vị đã cho chúng tôi niềm tin về sự bất hoại của Chánh Pháp. Với cảm nhận và niềm tin như thế, chúng tôi xin nhắc lại một pháp trong Bảy Pháp Bất Thoái mà Phật chế định cho Tăng-đoàn: “Tụ hội trong hòa hợp, giải tán trong hòa hợp”. Vâng, đúng như thế, bản thể của Tăng đoàn đã được thắp sáng trong những ngày qua nhờ sự tụ hội trong hòa hợp, và giờ này, chúng ta chuẩn bị cho sự giải tán trong hòa hợp. Giải tán nhưng luôn giữ lại trong nhau chân tình pháp lữ và sứ mệnh hoằng pháp thiêng liêng của hàng Trưởng Tử Như Lai trong cõi đời uế trước này. Với niềm tri ân và cung kính, xin nghiêng mình đánh lễ hiện tiền thanh tịnh Tăng-già, và xin long trọng tuyên bố Bế mạc Ngày Về Nguồn lần thứ 13 năm nay”.

Tiếp tục chương trình là nghi lễ Cúng Tiến Giác Linh chư vị Tổ Sư do HT Hội Chủ Thích Tâm Minh làm Sám chủ cùng với Ban Kinh Sư gồm có: Hội Đồng Kinh sư Truy Tiến Giác Linh & Hiệp Kỳ Lịch Đại Tổ Sư: Hòa Thượng Thích Trường Phước, Thượng Tọa Thích Thiện Niệm, TT.Thích Tâm Huy, TT. Thích Chúc Từ, TT. Thích Nhật Châu, TT. Thích Hương Niệm, TT. Thích Tâm Nhật, TT. Thích Pháp Nhân, TT. Thích Chúc Thành. Lễ cúng trang nghiêm và âm cúng với hình ảnh chư Tôn Đức dâng bình bát lên ngang trán cúng dường Tổ Sư Minh Hải Pháp Bảo, Tổ Sư Liễu Quán, Đức Trưởng Lão HT Thích Minh Tâm cùng chư vị Hòa Thượng có công tô bồi và làm lớn mạnh
GHPGVNTN.

Tiếp theo sau là nghi thức Trao Bình Bát luân lưu cho Đại Lễ Hiệp Kỳ Lịch Đại Tổ Sư kỳ thứ 14, sẽ được tổ chức tại miền Nam Cali, Hoa kỳ vào năm 2025, do Giáo Hội PGVNTN Hoa Kỳ và HT Thích Thông Hải đảm nhận trọng trách.

Và cuối cùng, Chư Tôn Đức và đại chúng rời Chánh điện xuống bên dưới Hội Trường Đa Dụng để bôn tự tác bạch cúng dường Trai Tăng. TT Trụ Trì Thích Quảng Đạo thay mặt hội chúng dâng lời tác bạch: “Bốn ngày qua tại Đạo tràng Khánh Anh của chúng con đã

diễn ra các đại lễ: Bạch Phật khai kinh, Truy tiến Giác linh HT Ân Sư, Khải Thỉnh Tiêu Diện, Thỉnh Chư Hương Linh, và lễ khai mạc thật long trọng, trang nghiêm và âm cúng; Đại giới đàn Minh Tâm thành tựu viên mãn với chư Giới tử tha thiết cầu cầu giới pháp. Những thời công phu khuya trì tụng Thần chú Lăng Nghiêm thật trầm hùng. Cảm động biết bao.

Với một đêm thấp nển tưởng niệm Ân Sư và cầu nguyện thế giới vượt qua dịch bệnh, các nạn nhân không may tử vong vì đại dịch Covid-19, Chiến Tranh Ukrain, động đất tại Thổ Nhĩ Kỳ-Seria và hỏa hoạn tại Maui, Hawaii, Hoa Kỳ, được siêu sanh Tịnh Độ. Trưa nay, một đại lễ chính thức Hiệp kỳ Lịch đại Tổ Sư, với tất cả lòng thành kính của bốn chúng và chiều này một đại Trai đàn chấn tế bạt độ âm linh cô hồn, nguyện cầu cho âm siêu dương thái. Thế là 4 ngày đại lễ trang nghiêm long trọng đã thập phân viên mãn trong tinh thần hòa hợp của Tăng già và tứ chúng đồng tu. Tất cả những thành tựu ấy, thấy đều nương

nhờ công đức từ bi hoan hỷ của chư Tôn Đức Tăng Ni nhị bộ từ các châu lục quy tụ về đây, cùng trong một tâm niệm nối kết tình Linh Sơn cốt nhục trên xứ người, bằng tinh thần hòa hợp của Tăng già như lời Đức Thế Tôn chỉ dạy trong bảy pháp bất thoái. Chư Tổ Đức dạy: “Nhất tăng đạo, nhất Phật lai”, trong ý nghĩa ấy, bốn tự Khánh Anh chúng con thật hạnh phúc vô cùng, đã được đón tiếp cung nghinh và phụng sự chư Tôn Thiên Đức Tăng Ni trong bốn ngày qua. Công đức thật bất khả tư nghì vì quý Ngài đã theo hạnh nguyện của Chư Phật, chư Đại Bồ Tát để Xương long Chánh Pháp và lợi lạc quần sanh. Với công đức cao vời ấy, hàng đệ tử chúng con chỉ biết cúi đầu cung kính đánh lễ và niệm ân cao cả. Hôm nay công đức viên mãn, bốn tự môn đồ Pháp quyến chúng con, xin thành tâm sắm sanh trai nghi, bát cơm Hương Tích, chén trà Triệu Châu, với lòng thành kính, dâng lên cúng dường mười phương Chư Phật chư đại Bồ Tát, chư Hiền Thánh Tăng, thứ cúng hiện tiền chư Tôn Thiên Đức Tăng Ni nhị bộ. Ngưỡng mong trên chư Tôn Thiên Đức ai mãi nạp thọ để hàng đệ tử chúng con được ân triêm công đức”.

Trong khi Chư Tôn Đức thọ trai trong hội trường thì đông đảo đồng hương Phật tử dùng trưa ở ngoài trời, mọi người được ban tổ chức

khoản đãi món cơm nóng cùng bốn món: gỏi, nắm kho, đồ xào thập cẩm cùng chè, bánh ngọt.

Chương trình kế tiếp diễn ra vào lúc 15 pm cùng ngày là Lễ cúng Trai đàn Chấn tế Bạt độ Âm linh Cô hồn. Niêm hương chứng minh: HT Thích Tín Nghĩa, HT Thích Tánh Thiệt, HT Thích Như Điền, HT Thích Bồn Đạt; Sám Chủ đàn ngoại: HT Thích Tâm Minh (Viện Chủ Chùa Trúc Lâm, Úc Châu) cùng chư Tôn Đức Ban Kinh Sư: TT Thích Tâm Huy, TT Thích Nhật Châu, TT Thích Chúc Từ, TT Thích Hương Niệm, TT Thích Tâm Nhật, TT Thích Pháp Nhẫn, TT Thích Chúc Thành. Đại Trai đàn Chấn tế Bạt độ Âm linh Cô hồn với đồ hình lễ đài được thiết trí trang hoàng ngũ phương ngũ Phật phức hợp chi tiết tỉ mỉ đẹp mắt, thêm vào đó chư Tôn Đức Sám chủ và Ban Kinh sư quá điêu luyện với âm điệu tán tụng thật âm áp và trầm hùng, cùng sự diễn đạt xuất thần của vị Sám chủ đã khiến cho người tham dự cảm thấy bồi hồi cảm động.

Tụ hội để rồi phân ly, Đại Lễ Hiệp Kỳ Lịch Đại Tổ Sư (Ngày Về Nguồn kỳ 13), Tưởng Niệm 10 năm viên tịch của Đức Trưởng Lão Thích Minh Tâm và Đại Giới Đàn Minh Tâm tại Chùa Khánh Anh, Evry, Pháp Quốc, đã khép lại trong niềm luyến tiếc, tất cả chư Tôn Đức đều hẹn gặp lại nhau vào 2 năm sau (2025), tại Miền Nam California, Hoa Kỳ do Hòa Thượng Thích Thông Hải và GHPGVNTN Hoa Kỳ phát tâm đảm nhận vai trò tổ chức. Chúc nguyện Chư Tôn Đức cùng quý Phật tử gần xa vô lượng an lạc trong niềm tin yêu thương của Chánh Pháp./.

Nam Mô A Di Đà Phật
Thích Nguyên Tạng (ghi nhanh)